

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
N O . 0 2 2 9 1

DER KINDER STRAYK

Noach Mishkowsky

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

אַידִישׁע יָגֵנֶט בִּיבְלִיאָטָנֶק

נוֹיעַד מִישָׁקָאוּסְקִי

דַעַר
קִינְדַעַר
סְטְרִיִיכְ

קִינְדַעַר קָאָמְנָדְיעַ אַיְן צָוְויִי אַקְטָוּן

פָאָרְלָאָג
מַ. צָעַשְׁיַנְטָקִי
שִׂיקָאָגָעַ, אַיְל.

אנטילנעםער

דערוואקסענע:

**פָּאַטְעָר
מוֹטָעָר**

זִיְנָרָע קִינְדָּרָע:

סָאנִיעַ, 12 יָר
 בָּעֶרֶתֶעַ, 12 יָר
 כָּאִים, 11 יָר
 דִּיוֹזָעַלְגַּן, 10 יָר
 מָאַשְׁקָעַן, 9 יָר
 כָּאִיעַלְעַן, 8 יָר
 בָּעַנְיַן, 7 יָר

כָּאוּוִידִים אָוּן כָּאוּוּנָרְטָעָס:

דָּאוּוִידֵל, 12 יָר
 שָׁוָּלָאַמִּים, 13 יָר
 טָאַמְּמָרָעַן, 12 יָר
 וּוּלְלוּל, 12 יָר
 סָאַרְעַלְעַן, 11 יָר
 קָלִין אִינְגָעַלְעַן, 6 יָר

עֲרָשֶׁתְּנֵר אַקְטִין

קינודער ציחער מיט צוּי טירן אונז צוּי פונצטער. איזן צימער
— אַ סָּפָקָע, אַ בָּעֵט, אַ גָּאַסְטָו, אַ גּוֹיִסְטָר טִישׁ, אַסָּאָד שְׁטוֹלָן,
אַן אלחעד.

ווען דער פֿאָרָהָאָגָּה הוֹיבֶּט זִיךְ אַוִיךְ זִיכְן אַלְעַ קִינּוּדָעַ אַרוֹם
טִישׁ. אַוִיבָּגָן זִיכְטָדְעַ עַלְטַטְטָע — סָאָנוֹמָ.

פֿאָנִיעַ: די עַלְטַעַרְן זַיְנַעַן נִיטָּא אַין דֻּרְהַיִם. קִינְדָּעַר,
אַיךְ האָב אַיְיךְ אַלְעַמְעַן צְנוּנִיְּפְּגָעָרְפָּן, קָעְדִּי מִיר זַאלְן אַלְעַ
צְזוֹזָמַעַן אֲוִיסְמוֹכָן אַמִּיטָּל, וּי אַזְוִי צַוְּ בְּאָפְּרִיאִינָּן זִיךְ פָּן דָּעַם
דְּרוֹקָ פָּן אַונְדוֹזָעָרָעָ עַלְטַעְרָן. עַם אַיזְוְ דָּעְרָגָאנְגָּעָן אַזְוִי וּוּוִיטָן,
אוֹ מִיר טָאָרָן נִיטְ אַפְּלִילָעָ אַפְּיִסְטָאָן, אוֹ מִיר טָאָרָן נִיטְ אַרְוִוִּים־
גִּינְזָרְן הַינְּטָעָרְן שְׁוּוּלָל, אוֹ מִיר טָאָרָן אַפְּלִילָעָ נִיטְ הַאָבָן קִיּוֹן
מִיְּנוֹנָגָן. אַזְוִי אַגְּנִיָּן וּוּוּיטָעָ קַעְנָעָן מִיר נִיטְן. מִיר מְזָוֵן זִיךְ
לְאָזָן וּוּיסָן, אוֹ מִיר זַיְנַעַן מַעֲנְטָשָׂן גְּלִיךְ מִיטְ אַנְדָּעָרָעָ אַונְזָרָעָן
זַוְּלָן זַיְן פְּרִיָּעָ מַעֲנְטָשָׂן.

אַלְעַ: מִיר זַוְּלָן זַיְן זַיְן פְּרִיָּעָ מַעֲנְטָשָׂן ! ! !

פֿאָנִיעַ: נָן, קִינְדָּעַר, וּוָאָם שְׁוּוּיגָטָ אַירָ? בְּעַרְטָע, וּוָאָם
הַאָסְטָוָן צַוְּ וְאָנָן וְוָעָגָן דָּעַם?

בְּעַרְטָעָ: אַיךְ וּוּוִיסְ? נַעֲכַתְן האָב אַיךְ זִיךְ פְּאָרְרָעְדָט
מִיטְ מִיְּנָעָ כָּאוּוּרָטָעָם, האָב אַיךְ פְּאָרְשָׁעְפָּטִיקָטָן צַוְּ וּוּוּטְשָׁעָרָעָן.
הַאָטָם מִיר דִּי מַאְמָעָ פָּאָרָלְעַמְעַן אַין דִּי אַוִיגְן גַּעַשְׁלָאָגָן.

רְיוּוּזָלָעָ: אַונְזָרָעָן מִיר הַאָטָם הַיְּנָטָט אַין דָּעַרְ פְּרִיָּעָ דִּי מַאְמָעָ
פְּאָרְמָאָסְעָרָטָ פָּאָרָן טָאָטָן, פָּאָרְוּוֹאָם אַיךְ האָב דָּאָסָם קְלִיְידָל נַעֲכַתְן
צְעִירָמָן. נָנוֹ, הַאָטָם עַרְ מִיר גַּעַנְגָּבָן פְּעַטְשָׁ, אוֹ דִּי בָּאָקָן פִּיְעָרָן
מִיר נַאָךְ אַיְצְטָ אַוִיךְ.

בְּעַנִּיָּ: אַיְיָעַרְנַעַטְן בֵּין אַיךְ אַרְוִיְּפְּגָעָרָאָקָן אַוִיפְּ אַ פְּלוּוֹט,
גַּעַוּוֹאָלָט אַנְרִיָּסָן עַפְּלָ. האָב אַיךְ מִיטָּאָמָאָל דָּעַרְעָן דָּעַם וּוּכְּ
טָעָר. האָב אַיךְ גַּעַוּוֹאָלָט אַרְאָפְּ פָּוֹנְמָ פְּלוּוֹט אַונְזָרָעָן, האָבָן
זִיךְ מִיְּנָעָ הַוִּיזָּן פְּאָרְטְּשָׁעְפָּטָם אַן אַ בְּרָעָט אַונְזָרָעָן אַיךְ בֵּין גַּעַבְלִיבָּן

הענגן אט איזו: מיטן קאָפֶ אַרְאָפֶ אָזֶן מֵיטַּ דַּי פִּים אַרְוִוַּף. האבן זיך מײַנְעַ נִיעַ חַווֹּן צָעַרְיכָן. אָז אִיךְ בֵּין גַּעֲקוּמָעָן אָחַיִם מִיטַּ צָעַרְיסְעַנְעַ חַווֹּן, האבן זיך זיך נִיטַּ גַּעֲשָׁעָמָט, מִינַּן אָוּעַקְגַּעַלְיִיגַּט אַרְפַּן סַפְּעַ אָזֶן אַרְיִינְגְּעַצְּמַבְּלַט אָזֶן, אָז אִיךְ קָעַן נַאֲךְ אִיצְטַּ נִיטַּ וְצַדְּןַן, זַיְן עַסְּ בְּכַדְּאָרְפַּף זַו זַיְן.

מַאֲשָׁקָעַ: אָזֶן מִיךְ שְׁלָאָגָן זַיְן פַּאֲרוֹוָס אִיךְ מַאֲךְ נִיטַּ דַּי לַעֲקָצִיעַם. וּוֹאָסְ בֵּין אִיךְ שְׁלָדִיק אָז אִיךְ וּוֹיִסְטַּ דַּי לַעֲקָצִיעַם נִיטַּ מַאֲכָנִידִיק זַיְן? . . .

רִיוּזָעַלְעַ: אָזֶן אִיךְ הָאָב גַּעֲשִׁרְיכָן אַ צָעַטְעַלְעַ צַו בְּעַרְלָעַן, עַר זַאֲלַ נִיטַּ אַוְיְשְׁטָלְעַן מִיר אַ צַוְּגַן אָזֶן נִיטַּ מַאֲכָן מִיר אַ נַאֲן וּוֹעַן אִיךְ גַּיְן פַּאֲרָכִי זַיְן חַווֹּן. האבן זיך דַּאֲסַ צָעַטְעַלְעַ בָּאַ מִיר אַרְוִוְנְגַעַכְאָפְטַּ אָזֶן מִיר האבן זיך אַוְיְשְׁנְפָאָטְשָׁם.

בְּאַיְעָלָעַ: דַּו זַגְסַט צָעַטְעַלְעַן. לעַצְטַע זַאֲךְ הָאָב אִיךְ גַּעֲקָרָאָגָן אַ צְיַעַנְיַלְעַג פָּנַן אַוְרְעַמְלָעַן, הָאָב אִיךְ שְׁוִין גַּעֲכָפְטַּ מִפְּנַן זַיְן אַיְינְמַאל אַ פַּאֲרָצִיעַ אָזֶן פָּנַן דַּאֲן, זַיְן נַאֲרַ עַפְעַם זַגְגַּן זַיְן: "אַזְוֹרָעַמְלַ וּוֹילְ דִּיךְ וְעַן, אַזְוֹרָעַמְלַ לְאַזְוַת דִּיר גַּעֲרִיסִין" ...
פָּאָגְנִיעַ: נַן, צַו וּוֹאָסְ דַּעֲצִיזְלַט אִיךְ דַּאֲסַ? צַי דָּעַן וּוֹיִסְטַּן מִיר נִיטַּ זַיְן בְּגַנְיַעַן זַיְךְ מִיטַּ קִינְדְּעַר? אַט טַקְעַ צְוִיבַּ מִיר זַיְן אִיךְ אִיךְ אַלְעַמְעַן גַּעֲרִיסִין: מִיר זַאֲלַ נִיטַּנְגַּעַן אַ מִיטַּל וּזַיְן אַרְוֹסַּ אַפְּצָזְנְגַּוְוֹאַזְוֹנָעַן זַיְן פָּנַן שְׁלָאָגָן אָזֶן בְּאַלְיְידִיקָן אַונְדָּג. וּוֹאָסְ אִיךְ אַיְינְדַּר אַיְצִיעַן, קִינְדְּעַר?

בְּאַיְתָּה: דַּאֲסַ הַיִּסְטַּ דַּאֲסַ בָּאַ אַרְבָּעַטְעַר אַ פְּרַאֲטָעַסְטַּ פַּאֲרַ זַאֲמְלָוָגָן.

פָּאָגְנִיעַ: נַיְיַן, דַּאֲסַ אִיךְ אַ בְּאַרְאָטְוָנָג פָּנַן קִינְדְּעַר, וּוּלְלַ

כֻּ וּוּלְן מַעַר נִיטַּ זַיְן קִיּוֹן שְׁקָלָאָפָן.

בְּעַרְטַּעַ: אִיךְ דַּעַנְקָ, אָזֶן מִיר וּוֹאָלָטָן אַוִּיכְ אַ צִּיְּמַת גַּעַ-

דַּאֲרָפְטַּ אַזְוּעַקְ פָּנַן דַּעַרְחִים.

בְּאַיְעָלָעַ: וּוֹאָהָן וּוּלְלַן מִיר גַּיְזָן?

בְּעַרְטַּעַ: כָּאַטְשַׁ אִין וּוָאָלַד. סְאִיךְ שְׁוִין גַּעַנְגַּוְ וּוֹאָרִים. דַּי זַוְּ שִׁינְגַּט. דַּאֲרָטַּ אִיךְ אִיצְטַּ גְּרִין אָזֶן אַגְּגָעָנָם.

בְּעַנְיַן: דַּאֲרָטַּ וּוּטַּ מִיטַּ זַיְן וּוֹאָסְ צַי עַסְן.

(גַּעַמְטַ אַרְוִיסַּ צַוְּ קַעַשְׁעַנְעַ אַזְוַלְלַ אָוּזְעַטְ).

רייזעלען: איך האב מוירע פאָרַן וואָלַד. דער טאטעה האט געוּאנְט, אָז דאָרט זייןען פֿאָרטֶן וועלְפַ אָז אַפִּילְעַ בעָרַן אוּיך. **מאַשְׁקָעַ:** איך דעֲנָק, אָז מֵיר ווֹאַלְטָן גַּעֲדָרֶפֶט אָוּעָקַ פֶּאָרַן צַו דער מומע דוּוֹאוּרִיקָעַן צַו גַּסְטָט אָזָן מַעַר אַהֲיָם נִיעַט קְוּמְעַן.

כָּאַיִם: אָזָן דַּי מומע ווּעַט גְּלִיכְ אַנְזָגָן, אָז דַּי טִיעַרְעַ מעַצְיָע האט זַיְך אַפְּגַעְוּכְ אָזָן זַיְיך וועלְן קְוּמְעַן צַו דַּוּאַיְוּרְקָעַן אָזָן, ווּאַסְטַ ווּעַט דַּאֲמָלְסָט זַיְיך קְעַנְטָ אַיְר זַיְיך גְּרִינְגַ פָּרְשָׁטְעַלְן. **בָּעָנִי:** זַיְיך וועלְן אָונְדוֹזָן רִיבְעַן פָּאָר דַּי אַוְיָרַן, שְׁנִיאַצְן דַּי נְעוּדָר מִיט אָזָאָט אַפְּעַטְימַט, אָז זַיְיך וועלְן וועַרְן רְוִיטַ וּוּ בְּרוּקָעַ אָזָן וועלְן בְּרוּנָעַן מִיט אַחַלְישָׁן פִּיעַר.

כָּאַיִלְעַן: נִין, דַּאָס אַיְזָ נִיט קִין פְּלָאן.

סָאַנְיָעַ: נָגָן, ווּאַס מִינְט אַיְר זַאל גַּעַטְאַן וּוּעַרְן?

בָּעָרְטָעַ: (אַגְּנוּיַסְטָעַט) איך האָב אַפְּלָאן (אַלְעַ קִינְדָּעַר הָעָרָן זַיְיך גּוֹט אַיְזָן) דער פְּלָאן באַשְׁטִימַט אַיְזָ אַוְיָהָעָרָן עַפְן וּוּיְעַרְעַע עַסְפָּן . . .

בָּעָנִי: (רִיסְטַ אַיְבָּעַט) ווּאַס, מֵיר זַאלְן הַוְּנָגְנָרָן? איך נִיט!

(נְעַטָּט אַרְוִים פָּוּן קְעַשְׁעַן אַבְּיַוְלָן אָזָן עַסְפָּט).

בָּעָרְטָעַ: מִירְן' נִיט הַוְּנָגְנָרָן, מִיט עַסְפָּן וועלְן אָונְדוֹזָן באַזְאָרְגָּן אָונְדוּזְעָרָעָכָאָוְוִירִים אָזָן כָּאַוְוּרְטָעָם. אָזָן זַאלְן זַיְיך מִינְגָּעָן אָזָן מֵיר הַוְּנָגְנָרָן, אָזָן מִירְן' נִאָזְן קְעַנְעַן שְׁטָאָרְבָּן פָּוּן הַוְּנָגְנָרָן גַּעַר אָזָן דַּאָן וועלְן זַיְיך נְאַכְגַּעַבָּן אָזָן אָונְדוֹזָן אַוְיָהָעָרָן צַו שְׁלָאָגָן אָזָן באַלְיִידִיקָן.

אַלְעַ: יַע, יַע, דַּאָס אַיְזָ אַטְיַיְרָעַרְ פְּלָאן.

כָּאַיִם: איך האָב גַּעַלְיַעַנט וועַן זַאָזָס אַסְאָרט קָאָמָט. ער הַיִּסְט אַחַלְגָּעָר סְטְרִיְיך.

אַלְעַ: זַאלְן מֵיר טַאָקָע אַנְפְּרָן אַחַלְגָּעָר סְטְרִיְיך ! ! ! (אִימְצָעָר קְלָאָפְט אַיְזָ טִיר).

סָאַנְיָעַ: (שְׁטִילַ) וועַר קָעַן דַּאָס זַיְיך? קִינְדָּעַר, זַיְיך שְׁטִילַ, רְוַאַיָּק. מַאֲכָת זַיְיך, אָז סְאַיְזָ גַּאֲרְנִישָׁט גַּעַוְעָן. (הַוִּידָן) וועַר קְלָאָפְט?

דָּאַוְיִידָּל: (פָּוּן הַיְנְטָעָר דַּעַת טִיר) דַּאָס בֵּין איך, דָּאַוְיִידָּל.

בערטען: אַכְּבִּי אֵיךְ הַאֲבִ גַּעֲמִינֶט, אוֹ עַפְעָם אַ מעַנְטָשׁ.

סְמָכְטַ נִיטָ אָוִים — עַר אַיְזָן אָונְדוּזְעַרְיקָעָר.

סְפָנִיגַעַ: (צָו בְּעִינֵז) בעני, עפַן דַי טַר.

(בעני עפַנט אָוִף אָוִן לְאַזְתָ אַרְיִין דָזְוָרְלָעָן).

דָאָוּידָלֶן: (בְּאַטְרָאַכְטַ אַלְעָמָעָן) זַעַט נַגָּר — אַלְעַ קִינְדָעָר.

וּוְאַם אַיְזָן דַאָ אַ לעַקְצִיעַן, צַיְ אַ פָּאַרְזָאַמְלוֹנָגָן?

כָּאַיְם: אַ פָּאַרְזָאַמְלוֹנָגָן טַאַקָּעַ אַ קָּאַנְסְפִּירָאַטְיוּוּעַ.

סְפָנִיגַעַ: (צָו כְּאַיְמָעָן) מִירַ הַאֲכָנַן וַיַּךְ אַלְעַ דַאָ פָאַרְזָאַמְלָטַ קָעָן

דיַ צַוְ פָאַדְעָרַן פָוַן אָונְדוּזְעַרְעַעַלְטָעָרַן פָוְלְקוּמָעָנַעַ פְּרִיהִיחַיַּת. אָוִן

מַאַשְׁקָעַ שְׁלָאַגְנַטַ פָאָר, אָוַן מִירַ וַאֲלַן דָעַרְקָלְעָרַן אָונְדוּזְעַרְעַעַלְטָעַרְעַן

אַ הַוְנְגָעָרַ סְטְרִיַיק. אָן דַעַרְ עַמְעָטַן וַעֲלַן מִירַ בְּאַחַאַלְטָעַנְעַרְעַן

הִיְיַתְ קְרוּגַן פָוַן דַי כָּאַוְוִירָרִים אָוַן כָּאַוְוָרְטָעַטָם גַעַגְנַעַן צַוְ עַפְנָן.

אַבְעָרַ זַיְיַיְ טָאָרַן פָוַן דַעַם נִיטַ וַוִּיסְן. וַאֲלַן זַיְיַיְ מִינְגַעַן, אָוַן מִירַ

הַוְנְגָעָרַן, אָוַן מִירַן קְלוּיְמָעָרְשָׁתַ הַוְנְגָעָרַן, בֵיזַ וַוְאנְגַעַן זַיְיַי וַעֲלַן

אַיְינְגַעַן אַנְהָדוּזַ מַעַרְ נִיטַ שְׁלָאַגַן, אַנְהָדוּזַ מַעַרְ נִיטַ אָונְטָעַדְרָדְרָקָן.

דָאָוּידָלֶן: (בְּאַגְּוִיסְטָעַרְטַ) אֵיךְ הַאֲבִ טַאַקָּעַ גַעֲוָאַסְטַ, אָוַן אַירַ

זַיְינַטְ טְיִיעָרַעַ קְעַמְפָעַר. אַ טְיִיעָרַעַ גַעַדְאַנְקָן! מִירַ הַאֲטַ אַירַ

דַעַם עַרְשָׁטַן אָוִיףַ אַיְיעַרְ זַיְיַטְ. אָוַן אַירַ וַעֲלַן אַירַ בְּרַעְגַעַן

בְּרוּוּתַ אָוַן פָוְטָעַר, קָעוֹ אָוַן אַיְיעַרְ, אַפְיַלְעַ גְּרִיבְעַנְקָעַם, לְעַבְעַרְ

לְעַד אָוַן וּוְאַם נִיטַ. **סְפָנִיגַעַ:** זַיְיַרְ גַעַוְסָן דַעַנְקָן. אַבְעָרַ מִירַ דָאַרְפָעַן

וַוְיִטְעַרְ פָאַרְהָאַנְדָלָעַן וַעֲנַן סְטְרִיַיק. דָאָוּידָלֶן, זַיְיַי זַיְיַ! (זַיְיַוְיַילְ

וַעֲצַט זַיְיַ).

מַאַשְׁקָעַ: אַבְעָרַ זַיְיַ פִירַטְ מַעַן דַעַם סְטְרִיַיקַ?

בְּעַרְטָעַן: מִרְיַן זַיְיַ נַאֲרַ אַין אָונְדוּזְעַרְעַעַלְטָעַן. אַין זַיְיַ

עַרְעַ צִימָעָרַן טָאָרַ קִינְגָעַרְ נִיטַ אַרְיִין. דַאָ וַעֲלַן מִירַ בְּאַחַאַלְטַן

אָונְדוּזְעַרְעַעַלְטָעַן עַסְנָמַן. דַי כָּאַוְוִירָרִים אָוַן דַי כָּאַוְוָרְטָעַטָם וַעֲלַן

אַרְיִינְקָוְמָעַן דַוְרַקְ יַעֲנָעַרְ טַרְ — גַלְיִיךְ פָוַן גָאַסְ. דַי טַרְ וַעֲטַ

אַלְעַמְאַלְ זַיְיַן פָאַרְשָׁלָאַסְן. אָוַן אָוַן מִרְיַן דָעַרְהָעָן טַרְוָתְ פָוַן

זַיְיִעָרַעַ צִימָעָרַן, וַעֲלַן מִירַ אַלְעַ בְּאַחַאַלְטַן אַיְזָן בַעַט אָוַן אַין

קָאַסְטַן.

בְּאַיְעָלָעַ: מִירַ קַעְגַעַן אַוְיךְ בְּאַחַאַלְטַן דַאָ אַין אַלְמָעָרַ.

דער קיינדער טרוייך

רייזעלע: און איז אימיצער פון זיין וועט אַריינֿקּומען,
זעלן מיר מאכּן זויערעד, אויסגעונגערעטע פָּעַנִּימָעַר.

כָּאֵים: זאלן זיין מײַנען, איז מיר זײַנען פָּאַרְהָוּנְגָּרֶט.

בעני: אַבעָּר ווי אַזְוִי אַרְוֹם זעלן זיין וויסן, איז מיר הוֹנִי גָּרָעָן, איז מיר האָבָּן פָּאַדְרוּנְגָּן?

כָּאֵים: אַימִצָּעָר פון די קִינְדָּעָר וְועָט זיין דָּאס אַיבָּעָרְגָּעָבָּן.

בעני: אַ גְּרוּזִין דָּאנְקָה דִּיר פָּאָר דָּעָר טְוִוּוּעַ. אַיךְ גַּיִּינְתָּם. עַס פִּיעֻרְטָמִיר נַאֲךְ הַיִּינְטָפָּן יְעַנְעַ שְׁמִיאַן, וְוַילְסְטוּ אַיךְ זָאַל נַאֲךְ קְרִינְגָּן פְּרִישָׁעָן? אַיךְ גַּיִּינְתָּץ זַיִּן.

אלע: מיר גַּיְיַעַן קִינְגָּרָעַ נַיִּינְתָּם. מיר האָבָּן מְוּרָעַ.

מַאֲשָׁקָעַ: ווַיְסִט אַיר ווָאַסְטָה? דָּאַווּדָל וְועָט גַּיִּין. אַ פְּרַעְמָרְדָּ קִינְדָּ וְעַלְנָן זַיִּן נַיִּינְטָבָּפָּן. עַר אַיז אַ אַינְגָּל אַ בְּרָעָן. אַן אַונְדוּזְעִירְקָעָר אַינְגָּנָצָן.

בערטען: זָאַל טָקָעָ גַּיִּין דָּאַווּדָל. אַיאַ, דָּאַווּדָל, דָּוּזְעַט גַּיִּין?

דאַווּדָל: אַוואָדָע וְעַל אַיךְ גַּיִּין. ווָאַסְטָה דָּעַן, נַיִּיט?

בעני: (בָּגְנִיְסְטָעָרֶט) אַט דָּאַווּדָל אַיז אַ טְּיִיעָרָעָר יָאָט.

רייזעלע: אַבעָּר וְאַסְטָה זַיִּן מִיר זַיִּן לְאַזְוִן וְוַיְסִין?

סָגְנִיעַ: מִירַן זַיִּן אַנְשָׁרִיבָּן אַ בְּרִיוֹו, אַזְוּדָל אַזְוּדָל צָוְחָסָן צָו הַוְּנָגָעָן אַזְוּדָל אַזְוּדָל דָּעַם בְּרִיוֹו וְעַלְנָן זַיִּין דָּאַדְעָרָוּנְגָּן.

כָּאַיעָלֶעֶן: אַזְוּדָל וְועָט אַנְשָׁרִיבָּן דָּעַם בְּרִיוֹו צָו זַיִּין?

רייזעלע: מִירַן אַוְיסְקָלִיבָּן פָּאָר דָּעַם אַ קָּאַמִּיטָּעָט.

דאַווּדָל: אַזְוּדָל וְעַלְבִּיקָּרָ קָאַמִּיטָּעָט זָאַל אַיךְ פִּרְזָן דָּעַם סְטְרִיָּיךְ.

כָּאַיעָלֶעֶן: אַזְוּדָל וְועָט זַיִּין אַיז קָאַמִּיטָּעָט?

רייזעלע: פָּאַרְשָׁטִיָּט זַיִּין, די עַלְטָעָרָעָ קִינְדָּעָר: סָגְנִיעַ בְּעָרְטָע אַזְוּדָל כָּאֵים.

מַאֲשָׁקָעַ: זַיִּן האָבָּן זַיִּיךְ שְׂוִין אַרְיוֹפָגָעָאַרְבָּעָט.

כָּאַיעָלֶעֶן: אַבעָּר דָּעַר קָאַמִּיטָּעָט דָּאָרָפָּ שְׁרִיבָּן אַיז בְּרִיוֹו, אַזְוּדָל אַונְדוּזְעִירְקָעָר נַיִּיט קְנִיּוֹפָן.

בעני: אַזְוּדָל אַזְוּדָל מַעַר נַיִּיט שְׁמִיאַן. הַאָסְטוּ גַּעֲזָעָן

אווננס — ווי נאָר עפֿעַם, שמייכן ווי.
פָּאנִיעַן: מירֵן ווי אַלְעַן אַנְשְׁרִיבָן. הײַסֶט עַם, אַיר זַוְינַט
 אַלְעַן אַיְנְשְׁטִימִיךְ, אוֹ אַין קַאַמְוִיטַעַט וְאַלְעַן אַרְיִין בְּעַרְטָעַן, כָּאַיִם
 אָוּן אַיךְ.

אַלְעַן: יַעַן, יַעַן, מִירֵן וַיְיַיְינַן אַיְנְשְׁטִימִיךְ.
בְּעַרְטָעַן: מִירֵן בְּעַסְעַר אַנְשְׁרִיבָן דַּעַם בְּרִיוֹן אַין אַ
 צְוַוְוִיטַן צִימַעַר. וַיְיַיְינַן סִיְּן וַיְיַיְינַן סִיְּן נִיטָּא. דָא אַיזְן צְוַוְוִילְן
 דַּיקְּ.

כָּאַיִם: דַּאסְ אַיזְן קַיְין בְּרוֹזַן, דַּאסְ אַיזְן אַ רְעַזְוָלְזִיעַ
 מִיטְ פָּאַדְעָרְוָנְגָן. **בְּעַרְטָעַן:** זַאל זַיְין אַ רְעַזְוָלְזִיעַ. נִאָר מִירֵן דַּאסְ אַנְ
 שְׁרִיבָן אַיזְן אַ צְוַוְוִיטַן צִימַעַר.
פָּאנִיעַן אַן בָּאַיִם: נַעַן, נַעַן. לְאַמְיר גַּיְינַן שְׁרִיבָן. (אַלְעַן
 דַּרְיַיְינַן אַרְוִוִּים).

בְּעַנְּגַיִן: (קוּוִיַּעַט וַיְד אַיבָּעַר) אַן מִירֵן אַוְיסְפָּרָן, וּעַל אַיךְ
 קַעַנְעַן שְׁלַעַפְּן גַּעֲפִילְטָן קִישְׁקָעַ פָּן טָאָפְ אַון הַיְּסָעַ לְאַטְקָעַם פָּוָן
 פָּגָן, אוֹ אַיךְ וּוַיְלַעַן אַושׁ . . . (לְלַעַט וַיְד אַיבָּעַר בְּיַכְלָל אַוְן בְּאַלְעַקט
 וַיְד מִיטְן צָוָגָן)

דָאַזְוִידָלְן: אָוּן אַיךְ וּעַל קַומְעַן צְוַאַיךְ צְוַאַטְסַט וּוַיְעַן נִאָר
 אַיךְ וּעַל וּוַיְלָן.

מָאַשְׁקָעַן: אָוּן אַיךְ וּעַל נִימְטַמְּן מַאֲכָן מִינְעַן לְעַקְצִיעַם אָוּן
 סְוּוּט זַיְין בָּאַיִן גַּעֲלַעַט.

דִּיזְעַלְעַן: אָוּן אַיךְ וּוַיְלַעַן קַעַנְעַן אַלְעַטְמָגְן אַנְטָאַן מִיְּן־נִיעַ
 קְלִיְּדָל.

פָּאַיְשָׁלְעַן: אָוּן אַיךְ וּעַל נַעַמְעַן אַ צִוְּתָוָה אָוּן אַ בָּזְדָּקָה
 אַוְנְטָעָרָן אַרְדָּעַם אָוּן וּוַיְלַעַן מִיטְן מִינְעַן כָּאַוְוָעָרָטָעַם שְׁפָאַצְּדָן
 וּוַיְיַטְמַזְמַזְמַז אַיבָּעַר פָּעַלְדָּעַר אָוּן וּוַיְלָעַט.

בְּעַנְּגַיִן: אָוּן אַיךְ וּעַל גַּטְמַן אַפְּגַּטְמַן אָוּן וּעַל פָּאַרְרוּבָּעָר אַ
 פָּאַפְּגַּרְאָם אָוּן וּעַל בְּלָאָזְן וַיְיַדְעַר טָאָטָעַ: פָּופְ פָּופְ . . .

דָאַזְוִידָלְן: (סִיט בְּאַגְּיִיסְטָעָרָגָן) חַאַלְזָאַי וְאַלְטָהַן אַלְעַן קִינְדָּעַר
 פָּן דָּעַר וּזְעַלְמַט גַּעַטְמַן דַּאסְ וּלְאַבְיַקְעַן וּוְאַסְ אַיר אַיזְן אַלְעַן וְאַלְעַן דִּי
 סְמוּדְיִקְמַט גַּעַווּנְגַן, וְזַאלְטַמְּ דַּאנְ גַּעַווּנְגַן גַּאֲרַן אַגְּדָעַר וּוַיְלָטַמְּ, אַ

וועלט פון פריעז גליקלעבע קינדרער.
מַאֲשָׁקָעַ: מיר אויז איזוי פְּרִילְעֵךְ. וויסט איז וויאס?

לאמר זינגען „טאטעם-מאמעס“!

בְּאיַעַלְעַ: גויט עס. אכער ווער וועט אַנְהַזְוִיכְן?

מַאֲשָׁקָעַ: רְיוֹצָעַלְעַ וְוַעַט אַנְהַזְוִיכְן. זו וויננט גוט.

דָּאַזְוִידֶלֶ: רְיוֹצָעַלְעַ, זו וויסט אַנְהַזְוִיכְן?

רְיוֹצָעַלְעַ: אַזְוָאַדָּע.

(אלע קינדרער צוועגן זיך אויבן טיש איז אַ פִּירָאַמְּדוֹן גְּרוּפָע איז
פארשייזען פֿאָזּוּס. רְיוֹצָעַלְעַ הויבט אָן צו זינגען איז אלע קינדרער העלפָן
אייר אַרְוִיס).

טָאַטְעַטְסַמְּעַט, קִינְדְּעַרְלַעַד,
בְּוַיְעַן בְּאַרְיקָאַהְן,
אוֹן אַיְזָן גַּאֲפָן גַּיְעַן אָום
אַרְבָּעַטְעַרְ אַטְרִיאַדָּן.

טְ'אַיְזָן דָּעַר טָאַטְעַט הַיְוִינְט אַזְוּעַק
פְּרִי פָּוּן דָּעַר פְּאַבְּרִיךְ,
נָאָר דִּי קִינְדְּעַר פְּרָעָן נִיט
וּוּעָן דָּר קִינְמָט צְוִירִיךְ.

טְ'אַיְזָן דִּי מַאֲמָע אַזְוִיד אַזְוּעַק
אַיְזָן גַּאֲפָן בְּאַרְקְיוֹבָן עַפְלָן,
אוֹן אַיְזָן קַוְד פְּאַרְדָּאַטְעַט שְׂטוּיַת
טְ'פְּעַנְדָּל מַוְיַּעַן טַעַפְלָן.

— פּוֹזַעַט דְּרוֹיַנְט גַּעַט זַיְוָן קִין וּוּטְשַׁעַרְעַן, —
זַגְגַּת פְּאַנְעַן צַו דִּי יַאֲטָן,
— זַוְיַּל דִּי מַאֲבָע אַיְזָן אַזְוּעַק
מוּטְהַעַלְפָן דָּעַט טַאַטָּן.

טאגטער מאמעעט, קינדערלעך,
כויין באָריך אַדָּן
און אין גאָסן גיינן אָסָם
אַרְבָּעָתָעָר אַטְרִיאָדָן.

(סָגְנִיעַ, בערטע אָזֶן כָּאַיִם קומען אַריַין).

סָגְנִיעַ: (מייט אַ פָּאָפִיר אַיִן האָנט) זַעֲרָר וּוֹי הַאָבָן זַיַּן צְעֻזְעָנָן. אַרְאָפֶף פָּוּנָם טִישׁ! צְעֻזְעָט זַיַּךְ אָזֶן זַיַּטְרָאֵיךְ אָזֶן אַיַּךְ וּוּעָל אַיַּיךְ דָּוְרְכְּלִיְּעָנָן דַּי רְעוֹזָלְצִיעַ מִיטַּדָּיַּה פָּאָדָעָרָנוּן גַּעַן. (געטט פָּאָרְנָאָנְדָּעָר אַ פָּאָפִיר אָזֶן לִיעָנְטָה) מִיר, אַיִיעָרָעַ קִינְדָּעָר, פָּאָרוֹצָמָלָט הַיִּינְטָה, דַּעַם 29טַן אַפְּרִילַה, וּוּלְן נִיטַּה אָזֶן זַאלָט אָונְדָּז וּוּיִיטָעָר אָזֶן אָונְטָעָרְדִּיקָן אָזֶן בָּאַלְיִידִיקָן וּוֹי בַּיַּ אַיצְטָה אָזֶן קָעְדִּי אַוִּיסְפִּירָן דָּאָסָם, הַאָבָן מִיר בָּאַשְׁלָאָסָם צַו דָּעְרָקְלָעָרָן אַיַּיךְ, אָונְדוֹעָרָעַ עַלְטָעָרָן, צַו הַונְּגָעָר סְטוּרִיךְ. מִירַן זַיַּד נִיטַּה צְרוּרָן צַו אַיִיעָרָעַ עַסְנָה, בַּיַּן וְאַנְגָּעָן אָזֶן וּוּעַט נִיטַּה נַאֲגָּבָן אָונְדוֹעָרָעַ פָּאָדָעָרָנוּן, וּוּלְבָעַזְבָּן:

א) דַּי נִיטַּה בָּאָרְיוֹבָּאָרְקִיְּתָה פָּוּן אַלְעָטָה טִילָּוּן פָּוּן אָונְדוֹעָרָעַ קָעְרָפָעָר. אָזֶן טָאָרָט נִיטַּה שְׁלָאָגָן, קְנִיפָּן, שְׁמִינִיסָּן.

ב) מִיר מַעֲגָן זַיַּךְ כָּאוּוּרָן מִיטַּה וּוּמְעָן מִיר וּוּלְן.

ג) מִיר מַעֲגָן גַּיַּין וּוּאַהֲוִין מִיר וּוּלְן.

ד) מִיר מַעֲגָן לִיעָנָן, שְׁרִיבָן אַלְעָץ וּוּאַס אָונְדָּז גַּעֲפָעָלָט.

אָזֶן טָאָרָט נִיטַּה קָאַנְטָרָאַלִּירָן אָונְדוֹעָרָעַ צְעַטְעַלְעָה. אַלְעָטָה צְוָאִי, גַּטְמָה. הַאָלְוָאִי וְזַאלָט דָּאָס עַמְּמָס גַּעַוְעָן. חַאַלְלָה וְזַאלָט דָּאָס עַמְּמָס גַּעַוְעָן.

בעַנִּי: צַו טִיעָרָר פָּוּנְקָט דָּאָס נִיטַּה בָּאָרְיוֹבָּאָרְקִיְּתָה פָּוּן אָונְדוֹעָרָעַ עַרְעָפָעָרָט.

כָּאיְיעַלְעָה: אָזֶן וּוּאַס פָּעַלְתָּה דָּעַר פָּוּנְקָטָה: מִיר מַעֲגָן זַיַּךְ כָּאוּוּרָן מִיטַּה וּוּמְעָן מִיר וּוּלְן?

רִיזְעַלְעָה: אָזֶן וּוּאַס זַאנְט אָזֶן אַוִּיפָּת נִיטַּה קָאַנְטָרָאַלִּירָן אָונְדוֹעָרָעַ צְעַטְעַלְעָה?

סָגְנִיעַ: סָגְנִיעַ נַאֲךְ וּוּיְנִיךְ וּוּאַס אָזֶן זַוְנְתָּה אַלְעָט צְוּפְרִיךְן. מִיר מַוּזָּן שְׁוּעָרָן, אָזֶן מִירַן אַלְעָט עַרְלָעָךְ פִּירָן דַּעַם סְטוּרִיךְ.

(אלע שטעלן זיך אויף און זינגען דר יונגענט שעוואוועז):

בלאנדזושעט מעָר ניט איז דער פִּינְצֶטֶר,
וואָנדערט מעָר ניט איז דער נַאֲכֶמֶן,
פרֵי אָן מוֹטֶהָן פָּאַרוּעוּרטֶם, בְּרִידְעֶר,
לייכֶט אָן ווַיסֶּן אַיז דִּין מַאֲכֶט.

עם ווּעַט אַהֲלָע זָוֵן אַוְיפְּשִׁינְגָּן
און באַשְׁטְּרָאַלְן גְּלִיְּךְ דַּי עֶרֶד,
נַאֲר בֵּין דָּאָן זַוְּטַעַטְהָן, בְּרִידְעֶר,
נִיט פָּאַרְלָאָן פָּוּן הַאֲנָטְהָן דִּין שְׂוּעָרְדִּין!

מעָג דָּעֶר ווּג זַוְּן פּוֹל מִיט שְׁטִוְינְגָּר,
נִיט שְׁרַעַקְטָּה זַרְהָן, בְּרִידְעֶר, הַאֲטָּה נַאֲר מוֹטָה,
פָּאַר דָּעֶר פְּרִיהִיטָּה מוֹזָעָן קַעְפָּן
בֵּין דָּעֶם לְעַצְּטָן טְרָאָפָּן בְּלוֹט.

(געענדייקט זינגען. אלע זעַזְנָן זיך אַוְעָקָק).

(עס הערט זיך ווֹי מעָן אַיז אַרְיוֹן אַין שְׁטוּבָה).

כָּאִים: אַיר ווּטָה, זַוְּיַי וַיְיַיְנָעָן גַּעֲקוּמָעָן אַין דָּעֶר רַיְכְּתִּיקָעָר

צִוְּיָת. אַיְצָטָם דָּצְרָפָט מַעַן זַוְּיַי אַרְיוֹנִישִׁיקָן דַּי רַעֲזָלָזְוִצִּיעָם.

סָפָנִיעָן: (זו וְאַחוֹדוֹן) אַט הַאֲסָטָה דַּי רַעֲזָלָזְוִצִּיעָם. נִיבָּה
דָּאָס זַוְּיַי אַיְכָעָר.

דָּאָוִידָּלָה: (געטָט דַּי רַעֲזָלָזְוִצִּיעָם. מִיט אַגְּמָאָכָטָן טָאָן) אַיר
הַאֲטָם פָּאַרְקָאָכָט אַקְאָשָׁע אָן אַיר ווּוַילְטָה, אֹז אַיךְ זָאָל זַוְּיַי אַוְיסָטָה
וּשְׁלָאָקָעָן.

בָּעָנִיָּה: (כָּאָפָט דָּאָוִידָּלָעָן אָוָנְטָעָרָן הַאֲנָטָה, בָּאָגְלִוִּית אִים בֵּין טִיר
וּוְלְכָעָ ערְעָפָט כְּרִיוּט פָּאַרְגָּאנְדָּעָר אָוָן שְׁטוּפָט אִים מִיט אַהֲנְטָעָרְקָלְעָצָל
אוֹוִוָס) זַוְּיַי אַט אָן הַאֲבָנָת נִיט מַוְּרָעָן!

בָּעָרְטָעָה: דָּאָס הָאָרֶץ זָאָנָט מִיר אֹז מִיר וּוּלְעָן נִיט גּוֹט
אָפְשָׁנִיְּדָן. עַמְּמָאָלָן זַיךְ מִיר פָּאַרְשִׁיְּדָעָן בְּיַלְדָּעָר וַיְיַדְעָן דַּי עַלְלָה
טָעָרָן בָּאַשְׁטְּרָאַפָּן אָוְנָדוֹן פָּאַר אָנְדָּזָעָר כּוֹצְפָּעָן.

בעני: אַ גְּרוּסֶעָ זָאָךְ — גְּלִיָּךְ וְוי זַיְגַּעַן אַרְיָין — אַיךְ
טוֹזֵד דָּרְכֵנִים פָּעֲנַצְטָעָר.

מַאֲשָׁקָעָ: אָוֹן אַיךְ וּוּלְזַיְקָ בָּאַחַתְּלָטָן אַיְן אַלְמָעָר.

כָּאַיְעָלָעָ: אָוֹן אַיךְ וּוּלְזַיְקָ בָּאַחַתְּלָטָן אַנְטָעָרָן בְּעַט.

רַיְזָעָלָעָ: הָאָטָם נִיטָּקְיָהָן מוּרְעָעָ. זַיְגַּעַן אָוֹנְדוֹ אַלְעָמָעָן

נִיטָּשְׁלָאָגָן. לְאַמְּרָרָ נָאָר זַיְן צְוֹזָמָעָן — אַלְעָ זַיְקָ אַיְינָעָרָ!

כָּאַיְעָלָעָ: גְּרָאָד דָּאָרָפְּ זַיְקָ מַאֲכָהָן, אָזְוָמָר זַיְלָן זַיְקָ חַיְינָט

פָּאַרְזִוְנְדָּקָן. דַּי מַאֲמָעָ הָאָטָם מִיר צְוֹנְזָגָטָם הַיְינָטָם נַעֲמָעָן אַיְן

טַעַטָּעָר.

כָּאַיְםָ: אַיְצָטָ לִיגָּן אַיר אָוֹן קָאָפְּ אַזְוּלְבָּעָ נַאֲרִישְׁקִיָּטָן.

טַעַטָּעָר — טַרְיוֹאַטָּעָר. אַיְצָטָ אַיְן מַילְכָּאָמָעָ צִיָּטָן. אַיךְ הַאָבָּ

גַּעֲלִיְעָנָטָ אַ בְּיכָל וּוּגָן סְטָרִיקָם. שְׁטִיְיטָ דָּאָרָטָ שְׁוֹזָאָרָץ אַוִּיפָּ

וּוִיָּסָם, אָזְוָמָרָ אַסְטְּרִיְיךָ אַיְן אַ מַילְכָּאָמָןָן. אַיְצָטָ דָּאָרָפְּ מִיר זַאָרָגָן

נָאָר וּוּגָן אַיְן זָאָךְ: זַיְיָ צָו גַּעֲוִינָעָן דָּעָסְטְּרִיְיךָ.

(עַס דַּרְעוֹהָרָט זַיְקָ אַלְאָפְּ אָזְוָן דָּרְגָּאָר טְרִוָּת).

סָאַנְיָעָ: שָׁאָ, אַיְמְצָעָרָ גַּיִיטָן.

(עַס קָוָמָטָ אַרְיָין דָּאַוִּוָּרָלָן)

אַלְעָ: נָגָן, וּוֹאָסָם הַאָבָן זַיְיָ גַּעֲזָגָטָן!

דָּאַוְוִידָּלָ: זַיְיָ הַאָבָן גַּעֲזָגָטָם: „זַאָלָן זַיְיָ הַוְּנָגָרָן — זַיְיָ

וּוּגָן בְּעַסְעָרָ וּוּרְוָן!”

סָאַנְיָעָ: (אוֹפְּגָרָעָנָט) זַיְיָ גַּיבָּן נִיטָּשָׁאָד מִיטָּ גַּוטָּן, וּוּגָן

זַיְיָ שְׁפָעַטָּעָר נַאֲכָגָעָן מִיטָּ בִּיּוֹן. אַיךְ דָּעַרְלָעָר, אָזְוָדָעָר
סְטָרִיְיךָ הָאָטָם זַיְקָ אַגְּנָהָוִיבָּן! פָּוֹן אַיְצָטָ אָזְוָאָרָן זַיְקָ נִיטָּ

צְוִירָוָן צָו זַיְעָרָעָ עָסָנָם בִּיזָּוָאנָעָן זַיְיָ וּוּגָן נִיטָּנָאָגָעָן אַלְעָ

אַנְדוֹזָעָרָעָ פָּאַדְעָרָוָנוֹנָעָן!

בָּעַנְיָ: (כָּאָפָט אָרוֹוִים אַ וּוֹאָרְשָׁטָל מִוּט אַ שְׁטִיקָל בְּרוּוּטָן טַאָנְצָט

אוֹרָף אַ שְׁטוּלָן) אָ, יְעָ, דָּעַרְסְּטָרִיְיךָ הָאָטָם זַיְקָ אַגְּנָהָוִיבָּן!

סָאַנְיָעָ: גַּעֲדָעָנָקָט, אַיר הָאָטָם אַלְעָ גַּעֲשָׁוֹאָוִוָּן צָו בְּלִיבָּן

גַּעֲטָרִיְיָ דָעָם סְטָרִיְיךָ!

אַלְעָ: מִיר שְׁוּעָרָן!

(שְׁטָעָלוֹן זַיְקָ אַוִּיפָּ אָזְוָמָרָן זַיְגַּעַן דַּי שְׁוֹאָוָעָן).

פָּאַרְהָאָנָגָ פָּאַלְטָ

צונרייטער אקט

פֿוֹן עַרְשָׁטָן בֵּין צְוִיָּתוֹ אֲקָט דְּוִיעָרֶת צְוִיָּה טָמֶג. דָּעַר זָעַל־
בִּקְעָר צִיחָנוּ אַיִן וּוְלְכָן עַס זִיְנָעַן דָּא סָאָנוּ, בְּעַרְטָעַ, כָּאַיִם
אוֹן כָּאַיְלָעַ. וּוּנְן דָּעַר פָּאָרָהָאָגָג הַוִּיבָּט זִין אוֹיֶךְ זִינָגָעַן דִּי
קִיּוֹדָעַ רִיט חָווִיךְ:

הָעִי! וּוֹאָו דָּאָרְטָה הָעָר אַיְךְ אָ גַעַשְׂרִיּוֹ?
וּוֹעַר זְשָׁע זִיְתָה אַיְר דָּאָרְטָן, צְוִוִּיּוֹ?
אַיְר פָּאָרְשִׁיוֹטָעַ, אַיְר פָּאָרְשְׁמִיטָעַ,
וּוֹעַר זְשָׁע זִיְתָה אַיְר דָּאָרְטָן, צְוִוִּיּוֹ?

— מַיר זַיְנָעַן פֿוֹן דָּעַם מָאָרְגָּן, זַיְנָעַן מַיר,
צַו אָמָאָרְגָּן אָז אָ זָאָרְגָּן גַּיְעַן מַיר,
אַיְבָּעָר וּוּגָנָן, אַיְבָּעָר שְׁטָעָנָן שְׁוּעָבָן מַיר,
אַיְבָּעָר יָאָמָעָן, אַיְבָּעָר וּוּלְדָעָר שְׁאָלָן מַיר:
„קִינְדָּעָר פֿוֹן דָּעַם מָאָרְגָּן זַיְנָעַן מַיר!“

הָעִי! וּוֹאָו דָּאָרְטָה הָעָר אַיְךְ אָ גַעַשְׂרִיּוֹ?
וּוֹעַר זְשָׁע זִיְתָה אַיְר דָּאָרְטָן, צְוִוִּיּוֹ?
חַיְצָן, חַיְצָן, פִּיְעָר שְׁפָרִצָּן,
וּוֹעַר זְשָׁע זִיְתָה אַיְר דָּאָרְטָן, צְוִוִּיּוֹ?

— מַיר קַומָעַן פֿוֹן דָּעַם שְׁמִידָעָר, קַומָעַן מַיר,
אָזָן מַיר פְּלַעַן פֿוֹן קָאָוָאָדָלָעַ, פְּלַעַן מַיר,
חַיְצָן, חַיְצָן, פִּיְעָר שְׁפָרִצָּן זַיְנָעַן מַיר,
דָּאָרְטָן שְׁמִידָן מַיר דָּעַם מָאָרְגָּן,
אָז אָ קָאָרְגָּן, אָז אָ זָאָרְגָּן שְׁמִידָן מַיר,
קִינְדָּעָר פֿוֹן דָּעַם מָאָרְגָּן זַיְנָעַן מַיר!

הען! וואָ דאָרטַט הָעָר אַיְד אַ גַּעַשְׁרִיךְ
וועָר זְשַׁע זְיוֹת אַיְר דָּאָרטַט צְווֹיַּיךְ
זְינְגַּעַר, זְינְגַּעַר, גְּלָאָקְּן קְלָגְגַּעַר,
וועָר זְשַׁע זְיוֹת אַיְר דָּאָרטַט, צְווֹיַּיךְ

מיר רופֵן אַיְן דִּי גָּאָפֶן, רופֵן מִיר,
אַיְן דִּי גָּאָפֶן שְׂטִיכֶן, שְׂפָאָפֶן, זְוַעֲקָן מִיר,
זְינְגַּעַר, זְינְגַּעַר, גְּלָאָקְּנְקְלִינְגַּעַר זְיַינְגַּעַר מִיר,
אַיְן דִּי גַּעַרְטַּנְגַּעַר צְווֹיַּשְׁן בְּיוֹטַן
ברָאָדוֹשָׁעַן מִיר אַיְן זְבָּן קוֹוִיטַן, זְבָּן מִיר,—
קִינְדַּעַר פָּן דַּעַטְמָאָרְגַּן זְיַינְגַּעַר מִיר!

(אָפְנָעָוָונְגַּעַן. אִימְרוֹצָעַר קְלָאָפֶן אַיְן טִיר).

בעָרְטַע: (פָּן הַיְוָטָר דַּעַר טִיר) דָּאָס בֵּין אַיְךְ, דָּאָוּוְידָל.
דָּאָוּוְידָל: (עַפְנַט דִּי טִיר) זְוַיל אַיְם בְּעַבְנַן דִּי האַנְמַן, עַרְשַׁטְמָאָוּוְידָל
כָּאַיִם: (עַפְנַט דִּי טִיר) זְוַיל אַיְם בְּעַבְנַן דִּי האַנְמַן, עַרְשַׁטְמָאָוּוְידָל
בְּיוֹצָעַ העַנְתְּ וְיַיְינְעַן פָּאָרְנוּמָעַן; עד האַלְמַן בְּרִיט וְוי זָו עַפְעַס אָנְטָעַר דִּי
פָּאָלָעַס).

דָּאָוּוְידָל: אַ גַּטְמָאָרְגַּן אַיְיךְ. מִינְגַּעַט טִיעַרְעַ סְטוּרִיקָעַר!
אַט הַאָבָב אַיְיךְ אַיְיךְ גַּעַכְרָאָבְטַע עַסְנַן אַוְיַּעַס אַוְיַּעַס
שְׁרִיפַטְמַן: (בְּרִוְיַּשְׁ אַיְן פְּרִיְּהַיִּים). (לִיְגַּט צָס אָוִיפְטַמְּשַׁטְמַן).

(מְקַלְאָפֶט וְזְוַעַר אַיְן טִיר).

כָּאַיִלְעַע: (זְוַעַר אַיְן דָּאָוּוְידָל?)
סָאָרְעַלְעַע: (פָּן הַיְוָטָר דַּעַר טִיר) דָּאָס בֵּין אַיְךְ, סָאָרְעַלְעַע.
סָאָמְזִיעַ: קוֹם אַרְיִיַּן. (סָאָרְעַלְעַע קוֹמַט אַרְיִיַּן).
סָאָרְעַלְעַע: (זְוַעַלְאָגְגָנְדָרִיךְ אַ גַּעַל מִיטְעַסְנוֹוָאָרְגַּן) נָגַט, כָּאַ-
וּוּירִים, אַוְן חַוְנְגַּעַרְטַמְּ נִימַן. אַוְן דָּאָס הַאָבָב אַיְיךְ פָּאָר אַיְיךְ גַּעַמְאָכְט
אַ פָּאָן. (שְׁרִיפַטְמַן אַוְיַּעַס): מִיר פָּאָדְעַרְן גְּלִיבְעַר רַעַבְטַמְּ אַוְיַּעַס דַּעַט הַאָבָב
אַיְד אַ גַּאנְצַן טָגְגַּן גַּעַרְבָּעַטְמַן. זָו, זְוַי אַיְן עַרְאָרוּמַן?
כָּאַיִם: וְוָאָנוֹנְדַּעְרְבָּאָר שִׁין. אַ גְּרוֹיסְטַן דָּאָנְקַן אַיְן נָאָמְעַן
פָּן אַלְעַ סְטוּרִיקָעַר.

(מ'קְלָאָפֶט ווַיּוֹדֵעַ אִין טַיר)

דאָזּוֹדָלְלָה: (עפָנֶט דַי טַיר אָוָן לְאָוָת אַרְיָין מִירְיאָמָעָן) אָט אִין
אֲגָסְטָן!

מִירְיאָם: אָט הַאָב אִיךְ אִיךְ גַּעֲבָרָכְתָּם גַּטְעַ זַאֲכָן צָו
דָּעַרְחָאַלְטָן דַי נַעֲשָׂאָמָע אָזָן זַעַט מִיְּזָן פָּאָן: (הוֹיְבָט אַים אָוִיכָּ
אִין דָּעַר הַווּך אָוָן שְׁרִיְשָׂא אָוִיס) מִיר זַיְנָעָן דַי בּוֹיעָר פָּאָן אֲגָרְעָכִי
טַעַר צּוֹקְנוֹנְפָט!

סָאָגְנִיעָן: דַיְנָעַ מִיכְאָלִים זַיְנָעָן גַּטְעַ, אֲבָעָר דִּיְזָן פָּאָן
אִין טַוּזְנְטָעָר מַאְלָב בְּעַסְעָר!

(מ'קְלָאָפֶט ווַיּוֹדֵעַ).

בְּעַרְטָעָן: וּזְעָר אִין דָּאָרְטָעָן?

טַאָמְפָרָעָן: (פָּוֹן צְוַיְיָטָן זַיִת טַיר) דָּאָם בֵּין אִיךְ, טַאָמְפָרָעָן.
(בְּעַדְעָעָל אָזָט זַי אַרְיָין) נָוָן, קִינְדָּעָר, וּוָאָס הַעֲרָט זַיְךְ נַיְיעָס? זַיְהַאָבָן
נָאָךְ נִימָּט נַאֲכָגְנַעַבָּן?

סָאָגְנִיעָן: עַם גַּוִּיט שָׁוִין אָוּפָאָט וּוּגָן. זַיְהַאָבָן שָׁוִין גַּעַד
שַׁיקְטָן צָו אָונְדוֹ אֲפָאָר פָּאָרְטָרְעָטָעָר. נַעֲכָתָן אִין אָוְונָט אִין
די מַאְמָעָל אַלְיָין גַּעַזְוּעָן.

טַאָמְפָרָעָן: נָוָן!

סָאָגְנִיעָן: הַאָבָן מִיר זַיְגַּעַזְאָנָט: מִיר ווַיְלָן אָז עַר אַלְיָין
וְאַל קוּמָעָן אָוָן מִיט אָונְדוֹ פָּאָרְחָאַנְדָּלָעָן.

טַאָמְפָרָעָן: אָוּזְדָּעָד דָּאָרְפָּזָן צָוָוִי. דַיְגָעָט נִימָּט, קִינְדָּעָר,

שַׁוְּלָאָמִים: (קוֹמֶט אַרְיָין מִיט אֲקִינְגָּלָעָא אִין אַקְטָן אָוָן
מִיט אֲפָאָן אִין דָּעַר צְוַיְיָטָעָר הָאָטָט) אִיךְ הַאָב גַּעֲהָעָרָט אִין שַׁמְּפָאָט,
אָז זַיְגִּיבָּן שָׁוִין נָאָךְ אַלְעָא אַיְיָרָעָפָאָדְעָרְנוֹגָגָעָן. וּוָאָס רַעַדְטָ אַיר,
עַם קָאָכָט אִין שַׁמְּפָאָט מִיט אַיְיָרָעָסְטְּרִיךְ. (קוֹשָׁט זַיְךְ אָרוֹס) וּוָאָז
אִין בְּעַנְיָן? אִיךְ הַאָב דָּאָךְ גַּעֲבָרָכְתָּם פָּאָר אַים אַיְינְגָּעָמָכָּן.

עַנְאָר, אָוָן וּוָאָז אִין מַאְשָׁקָעָן אָוָן וּוָאָז אִין רַיְזָעָלָעָ?

בְּעַרְטָעָן: זַיְיָ זַיְנָעָן אַוִּיפָּן הַוּוּפָּה. זַיְיָן בָּאָלָד אַרְיָינְגָּקְוָעָן.

טַאָמְפָרָעָן: עַנְאָר, נָאָךְ גַּעֲבָרָכְתָּם צָו וּוִיְיָן אִיךְ דָּעָם
פָּאָן. (הוֹיְבָט אָוִיכָּה דָּעָם פָּאָן אָוָן לַיְיָעָט) אַרְוָגָטָעָר דַי הַעֲנָט פָּאָן אָונְדוֹ!

כָּאִים: דָּעַר פָּאָן אִין אַוִּיסְגָּעָצְיָיכָּנָט.

(מ' קלאפט זויזער איז טיר)

בָּאִים: (עפנט די טיר, לאוט אריין זעלולעו) גוט, וועלול, וואס דז בויזט געקבמען. זעם, אלע אונדוועריך זייןען דא. געקליבן צוויי דאלער מיט דרייסיק סענט. האב איך געטראכט — צו וואס דארף איך דאס געלט? איז ניט גלייכער אויסגעבען דאס פאָר די סטראַיקער? האב איך טאָקע איזו געטאגן. און נאט איזיך וואס איך האב אַינְגָעַפְט. (געט אַרוֹיס פֿוֹן זעלל פֿאַרְשְׂיוֹדֶעֶן עַסְנֶה). און ווי בעפעטלט איך מײַן פֿאָן? (שרוֹיס אַוִיס):

אַלְעַן פֿאָר די סטראַיקער!: (פֿאַטְשָׁן אַוְן שְׁרִיעָן אַוִיס) הַוּרְרוֹרָאָפְּ פֿאָר
וּלְלוּעַלְעַן!

(מען קלאפט. עס קומט אַרְיֵין אַ קלְיִינֶר 5-6 יַאֲרִיקָעָר אַרְגְּנָלָע מִיט אַ גְּרוֹזָן בְּעָלָם עַיִן אַוְן טְרָאָגְנָרִיך אַין הַאנְטָט אַ גְּרוֹזָן אַוְן מִיטָן אַוְיפֿשְׂרִיפְט: **"עַפְּן אַוְן שְׁפְּלִילְיָה."** אָוּ וּוּרְתָּעָר גִּיט עַר דאס אַלְץ אַיבָּעָר.

בערטע, מיט אַ שְׁמִירָלָל, זעצע אַים אַוּעָק) (

בְּאַרְיִזְעַלְעַן אַוְן בְּאַשְׁקָעָ פֿירְוָן אַרְיֵין, וּוּלְבָן וּוּיְהַלְּטָן בְּעָסְטָן

בְּאַרְיִזְעַלְעַן, בְּעַנְיָ אַיז פֿאַרְשְׂעַטְמָן, זְיַוְן קָאָפְּ אַרְגְּנָלָלָן).

מְאַשְׁקָעָ: **אַט** האבן מיר אַים גַּיבְּרָאָכָט. מיר האבן אַים גַּעַפְּאָקָט באָ אַ מִיעָסָן פֿאַרְבְּרָעָן.

אַלְעַן: זְזַעְלָעַן: יְעָן, מיר האבן אַים גַּעַפְּאָקָט בְּיִ אַונְדוּזָעָר סְוִינְעַן אַיז קְרָך גַּאנְנוּעַנְעַנְדִּיך גַּעַפְּלָטָע קַיְשָׁקָע פֿוֹן צִימָעָם. עַר האט אַונְדוּזָעָר סְטְרִוִּיך גַּעַקְעַנְטָ פֿאַרְרָאָטָן. אַט דָּעָר מִיעָסָר פֿאָרָה רַעַטָּר.

בְּעַנְיָ: לְאַזְמָט מִיר אָפְּ די הַעַנְתָּ, איך וּלְסִי וּוּי נִיט אַנְטְּלִוִּיטָן.

(יְיִי לְאָנוּ אַים אָפְּ).

פֿאַנְגִּיעָן: בְּעַנְיָ, וואס האסְטָו גַּעַטְאָן?

בְּעַנְיָ: נָה, וואס האב איך גַּעַקְעַנְטָ מְאָן? אַדְרָאָכָבָע, זָאנְט אַלְיָין. דָּעָר רְזִיעָר פֿוֹן צִימָעָם אַוְן פֿוֹן דָּעָר גַּעַשְׁמָאָקָעָר קַיְשָׁקָע האט מִיר אַזְוִי פֿאַרְכָּאָפְט דָּעָם אַטְעָם, אָז איך האב

זיך ניט געקענט אײַנהאָלטַן אָזֶן אִיךְ האָב געמוֹת דיּ קישקע אַרוֹיסְשְׁלָעָפַן.

בערטען: האָט אִימֵיזָעָר פֿוֹן זַיִן גַּעֲזָעָן?
בעניַּי: נִין, קִינְגָּר נִין. דָּעַר טָאָטַע אָזֶן בַּיִּדְעָר אַרְכָּבָעָט אָזֶן דַּי מַפְּמָעָט קְלִיְּבָט צַוְּדִי שְׁמָבָּה. אִיךְ האָב עַם גַּעַמְּקָט אָזֶן נִין, אָזֶן קִינְגָּר וּוּאָלֶט סִיְּזִי זַיִן סִיְּזִי בַּאֲמָעָרָקָט.
אִיךְ האָב עַם גַּעַמְּקָט אַט אָזֶן (וּוִיזֶט זַיִן).

(אַלְעַ קִינְגָּר מַאֲכָן: בּוֹ בְּרוּ!...)

כָּאַיִם: מַעַן קָעָן דָּאָךְ פֿוֹן דִּיר נִיט אַוִּיסְהָאָלְטַן, דַּו פַּרְעָסְעָר אִינְגָּר!

מַאֲשָׁקָעַ: שֻׁעְמָעַן מַעַגְּסָטוֹ זַיִן!... מִידְהָאָבָן דָּאָךְ צְוִילָב

דִּיר גַּעַקְעָנָט דַּעַם גַּאֲגָּזָן סְטְרִיְּקָפְּאָרְלוֹן.

כָּאַיִם: בַּיִּ Umַעַט אַרְבָּעָטָעָר הוֹפְּטָט מַעַן אַזְּעָלָן אַ

סְטְרִיְּקָפְּאָרְלוֹן.

בעניַּי: וּוּ אִיר זַעַט מִידְהָאָזֶן — אִיךְ זַוְּעַל דָּאָט מַעַר

נִיט טָאָן.

כָּאַיְלָעַ: אִיךְ שְׁלָאָגְפָּרָאָר, אָזֶן אִיצְטָמָן אָזֶן אָזֶן בַּיִּונָּן
סָאָפְּ פֿוֹן סְטְרִיְּקָפְּאָרְלוֹן זַאְלָמָעָן אִים נִיט אַרְוִיסְלָאָזָן פֿוֹן צִימָעָר. עָרָ

זַאְלָמָעָן אַזְּעָלָן אַרְעָסְטִירָט.

סָאָגְיָעַ: סִיְּדָן אַין נוֹיְטִיקָעָ פָּאָלָן זַאְלָמָעָן אִים אַרְוִיסְ-

לָאָזֶן אָזֶן אַוְּרַקְעָן זַאְלָמָעָר פֿוֹן אָזֶן דַּעַמְּגָן צִימָעָן אִים.

רִיְזָעָלָעַ: הָאָסָטָו גַּעֲזָעָן אָזֶן?... קְנָאָפְּהָאָט עָרָ צַוְּ

אָרְיוֹן.

מַאֲשָׁקָעַ: אִיךְ זַוְּעַט אַגְּוֹטָעָ לְיִדְלָ אַוְּיפָ בַּעַנְיָן. דָּאָט לְיִדְלָ

הַיּוֹסְטָה: "בַּעַנְיָן גַּאֲשָׁעָר".

רִיְזָעָלָעַ: נָו, דָּעַרְלָאָנָּנוּ

מַאֲשָׁקָעַ: (זַעְקָלָאָמִירָט)

זַיְגָּעָן זַיִּד בַּיִּם טַיְשׁ גַּעֲזָעָן

שְׁוּעָטָעָר, בְּרִידָעָר אָזֶן גַּעֲגָעָפָן,

בַּעַנְיָ זַעַט זַיִּד אַוְּבָּנָאָגָן,

הַיְבָּחָט אָזֶן קְרִיְעָן וּוּי אַהֲן.

מאכט ער אלע קינדער לאבן
גיבן זיין אים גוטע זאָבן,
האָקָסַט פֿאָקָסַט אַט אָזֶן
צִיְוִיגַט ער קונַצֵּן אַלְעָרְלִי.

רייזל, ריזעל, גיב דיזן זעמלַ
וואּעל אַיך צִיְגַן זַי אַקְעָמֵל
רוֹקַט אַרְיַין דַי נַזְן אַט דַאַ
און דער זעמל אַיז ניטַאַ.

מאשׁקען, גיב אַהֲרָן דִין קְוָהָן
בּוּוּל אַ שְׂטִיקָעַלְעַ פֿאָרוֹזָהָן
וואּעל אַיך צִיְגַן זַי אַחָן
פֿוֹקַט אַרְקָפַט דַעַם גַּאנַצֵּן מאָן.

כָּאַיְקָעַן צִיְוִיגַט ער זַי אַפּוֹיגַל
מייטַן שְׁנָאָבָל פֿוֹקַט אַ בִּינְגָלַן
פֿילַ, פֿילַ, פֿילַ, אַהֲרָן, אַהֲרָן
און ניטַאַ קְיַין בִּינְגָלַן מַעַרְ.

זְוַסְעַ טַיִּ דְּעַרְלָאָגָנָת אַוַּסְפָּאָנִיעַ
און ער ווֹיַזְט אַיר זַי אַפְּאָנִיעַ
אַט אָזֶן אַן אַט אָזֶן
כלְאָבָעַט אַוַּסְט דַי גַּאנַצֵּן טַיִּ.

כָּאַיִם האָט אַ בּוֹלְבָעַ לְאַטְקָעַ
בְּעַרְטָעַ האָט אַ שְׁאָקָאָלָאָדָקָעַ
און מַיטַּ קְוַנְצֵן אַלְעָרְלִי
אלְזַי נַאֲרַט ער אַוַּסְט בַּיִּ זַי.

קְלִיְינְנוֹאָרָג קְיַיְקָלַט זַיךְ פָּוּן לְאַבָּן,
בעני נַאֲשָׁט דַי גּוֹטָע זַאָבָן, —

**ס'פֿאַלְט זַיִן גָּרְנִיט אֵין קָאָפֶ
אוֹ עֲרַגְט זַיִן אַלְעַ אָפֶ.**

(אלע אַפְּלָאַרְוָן)

בְּאיְיעַלְעַ: אי, גוט! ווֹ אַנְגָּמָּאַסְטָן אָוֹפֶ. אָונְדוּרָבֶן
נַאֲשָׁעָר.

(ס'הערט זיך ווי ערגען עפָנט זיך אַטְוֵר. אוֹיך דערההערז זיך טרייט).
סָאנְגַּעַט: אוֹר, בְּאַוּוּרִים אָוֹן בְּאַזְוּרְטָעָם, נִיְמַט גְּלִיכָּר,
אָרוֹים אַט דָוְרָך דָעַר טִיר (וַיְיַפְּאַוְלָאָזְן גִּינְזִיר שְׂטוּב) אָוֹן אַיר,
סְטְרִיּוּקָעָר, בְּאַחַצְלָת דָס עַסְנוּזָאָרָגָן נִכְבָּדָר אַין בעט אָוֹן אַין
קָאַסְטָן! (וַיְיַקְּרָאֵר טָעוֹן וְזַיְעַר גִּינְזִיר) אָוֹן אַיְצָט צְוֹעָצָט זיך מִיט
זַיְעַר אָוּמְעַטְיקָע פָּעַנְיָמָעָר. (אלע צְוֹעָצָן וַיְיַ)

(ט'קְלָאָפֶט אַין טִיר).
בְּאיְיעַלְעַ: אוֹיך וּוֹאַלְטַ שְׁוּוּרָעָן, אָוֹ דָס אַיְזַי מַאֲמָעָ.

(עפָנט דִי טִיר אָוֹן לְאָוֹט אַרְיַין דִי מַוְּטוּרָע).
מוֹטָעָר: נו, קִינְדָּעָר, וּוֹאָס וּוֹעַט וּוֹיְזָן? שְׁוֹן צְוֹוַיִּ טָעָג
אָז אַיר הַוְּנָגָעָרָט. אָוֹן אַיר קַעַנְט בְּאַלְיָלָע אַזְוִי אַוִּיסְגַּיִן פָּוּן
הַוְּנָגָעָר. אַיך בעט אַיְזַי, נִיְמַט בְּיוֹסְטַ עַפְעָמָע אַכְבָּעָר.

סָאנְגַּעַט: מִיר הַאָבָן אוֹיך דָעַרְקָלָעָרָט אַיְינְמָאָל, אָז בֵּין
וּוְאָנָעָן אַיר וּוֹעַט נִימְט נַאֲכָגְעָבָן אלְעַ אָונְדוּרָעָר פָּאַדְעָרָגָעָן,
וּוְעָלָן מִיר זיך נִימְט צְוָרִין צְוָרִין אָוֹרָעָע עַסְנָס אָוֹן גַּעַטְרָאָנְקָעָן,
בָּאַטְשָׁ מִירְןַ אַלְעַ בֵּין אַיְינְנָעָם אַוִּיסְגַּיִן.

מוֹטָעָר: בֵּין מִיר הַאָט אַיר שְׁוֹן גַּעַפְוּוּלָט. אַכְבָּעָר דָעַר
טָאַטָּע אַיְזַי אַיְינְגָּעָשָׁפָאָרָט. זִיכְרָת אָוֹן רַעַדְטַ נִימְט אַוִּים קִיְּין וּוֹאָרָט.
וּוֹיְסָט אַיר וּוֹאָס: נִיְמַט אָוֹן בָּאָפְט אַבְּיַס אָוֹן אַיך וּוְעָלָן שְׁוֹן בֵּין
אַוִּים פּוֹיעָלָן.

בְּעַרְטָעָ: (בֵּין) בֵּין וּוְאָנָעָן דָעַר טָאַטָּע וּוֹעַט נִימְט קָוּמָעָן
אַחַעַר אָוֹן אָונְדוּזָן זַיְגָן אָוֹר גִּינְט נַאָך אַלְעַ אָונְדוּרָעָר פָּאַדְעָרָגָעָן
גַּעַן, וּוְעָלָן מִיר זיך נִימְט צְוָרִין צְוָרִין אָוֹרָעָע עַסְנָס אָוֹן גַּעַטְרָאָנְקָעָן,
בָּאַטְשָׁ מִירְןַ אַלְעַ בֵּין אַיְינְנָעָם אַוִּיסְגַּיִן פָּוּן הַוְּנָגָעָר.

בְּעַנְיִ: (גִּינְט אַ קְרֻעָצְץ).
בְּאיְיעַלְעַ: (וּוְיַזְרָדִיך אַוְיַפְוּ בֵּין) אַיְזַי, עַמְּטוּט מִיר עַפְעָמָע

אַזְוִי וּוֹיִ אַינְגַּוְוִינִיק . . .

מוּטָעָרָה: אַזְוִי, וּוֹיִ אַזְוִי מִיר! דֵי קִינְדָּעָר וּוּלְזָן נַאֲךָ בָּלְילָעַ שְׂטָאָרְבָּן, אַיְסֶנְגִּין פָּונְ הַוְּנָגָר. אַיר גַּיִ שְׁוִין צָו אִים. אַיכְ'לָן שְׁוִין זָעַן עַם זָאַל אַיְגַּמְּאָל פָּאָר אַלְעַמְּאָל נַעַמְּעָן אַסְּאָפָּן צָו דָעַם מַעַשְׂגַּעַנְעָם סְטָרְיִיק. (קְרוּכְצֶט) דָּעַרְלָעַבְטָן יַאֲרָן. אַזְוִי מִיט אַונְדוּזָרָה הַזְּוּזָה זָאַל זְיַיָּן פָּוּל דֵי שְׂטָאָטָם, אַזְוִי מִיר זָאַלן וּיְיַיְזָן אַיִּזְנָן אַלְעַמְּעָנָם מַיְלָעָר. (קְרוּכְצֶט אַזְוִי גַּיִיט אַרְוִוִּיס).

רַיְזְוּעָלָעָן: נָגָן, קִינְדָּעָר, אַזְוִי אַיךְ הַאֲבָבָן זִיךְרָן גַּעֲלַעַכְתָּמָעָר, בֵּין אַיךְ גַּעֲוֹוֹן שְׂטָאָרְקָעָר פָּונְ אַיְזָן.

הַאֲלָטָן: אַיךְ הַאֲבָבָן גַּעֲמִינִית אַזְוִי אַיךְ וּוּלְ פְּלָאָצְן.
מַאֲשָׁקָעָן (לְאַבְטָה): נָגָן, בָּאַיְעָלָעָן, וּוּאַסְמָאָכָט דִּיְזָן בִּיְכְּבָלָעָן?

שְׂטָאָרְכָּסְטָן פָּונְ הַוְּנָגָר? . . . בָּאַ בָּאַ בָּאַ!

בָּעָנִי: (עַפְנָתָ דָעַם קָאָסְטָן, גַּעַמְתָּ אַרְוִוִּיס אַזְוִי עַפְלָ אַזְוִי אַבָּאָר, עַסְטָן זַיְזַוְאָמָעָן) אַזְוִי הַוְּנָגָר אַוְיָף אַלְעַ סְטָרְיִיקָעָרָם גַּעַזְאָנָט גַּעַוְאָרָן.

מָאָנִיָּעָן: קִינְדָּעָר, הַעֲרָטָן זִיךְרָן צָו! אַיְצָט אַזְוִי דָעָר וּוּבְּטִיקָה-סְטָעָר טַאָמְעָנָט אַיִּן דָעָר גַּעֲשִׁיכְטָעָן פָּונְ אַונְדוּזָר סְטָרְיִיק. בָּאַלְדָּק קְוּמָעָן זַיְזַי בִּיְדָעָ מִיט אַונְדוּזָה צָו פָּאָרְחָאנְדָלָעָן. דֵי מַאָמָע וּוּעַט אַיִּם שְׁוִין נִימָט אַפְּלָאָצְן. זַיְזַעְתָּ אַיִּם שְׁוִין בִּרְעַנְגָּן אַהֲרָה. אַיר מַזְוָות זִיךְרָן אַלְעַ הַאֲלָטָן זִיךְרָן וּוֹי גַּטְ אַוִּיגְעָה הַוְּנָגָרָטָע.

(עַנִּי בָּאַהֲלָתָ דָעַם עַפְלָ מִיטָּן אַבָּאָר).

בָּעָרְטָעָן: אַיךְ וּוּלְ קְוִיְּסִיצְיָעָן אַוִּיפָּן בָּעַט אַזְוִי מַאָכָן זִיךְרָן אַזְוִי קְוִיְּסִים וּוּאַסְמָאָכָן.

בָּעָנִי: אַיךְ וּוּלְ קְרָעְבָּצְן.

מַאֲשָׁקָעָן: אַזְוִי אַיךְ וּוּלְ אַנְשָׁפָאָרָן מִיְּן קָאָפָּן אַנְ דָעָר וּוּאָנָט.

אַזְוִי מַאָכָן, אַזְוִי קְוִיְּסִים וּוּאַסְמָאָכָן אַיךְ שְׁטִיְּ אַוְיָף דֵי פִּים.

כָּאַיִּם: אַזְוִי אַיךְ וּוּלְ מִיט בִּיְדָעָה הַעַט אַונְטָעָרְהַאֲלָטָן דָעַם קָאָפָּן.

רַיְזְוּעָלָעָן: אַזְוִי אַיךְ וּוּלְ זִיכְרָן מִיט אַלְיִוְּפָעָדָעָר אַזְוִי פָּאָר פִּיר אַזְוִי וּוּלְ מַאֲלָן בָּאַלְעָם, זַעַמְלָעָן אַזְוִי בָּרוּטְלָעָן.

בָּאַיְעָלָעָן: אַזְוִי אַיךְ וּוּלְ אַרְוּמְבִּינְדָּן מִיְּן קָאָפָּן מִיט אַנְאָסְרָעָר טָוָן.

מָאָנִיָּעָן: אַבָּעָר גִּיכְעָר, קִינְדָּעָר, בָּאַלְדָּק קְוּמָעָן זַיְזַי אַרְיוֹן.

דער גינזער טרייך

(אַלע טענו אָזוי ווי זיי האָבן געוזאנט. עס קומט אָרײַן די מושעה
שלעפעט נאָז זיך דעם פֿאָטער, וועלכער נויט ניט ווילנדייך, אַנְגַּבְּלָאָזָן).
מוֹטָעָר: האָסְטוֹ געוזען אַ מענטש? די קינדער גייען אָוִים
פֿון הונגעַר אָן ער אַיז אַינְגַּעַאָקְשָׁט. זַיִן, מײַנְעַ טַיבַּעַלְעַד.
קוּיס ווֹאָס זַיִן חַאלְטָן זַיִן אָוִיף די פֿים, אָן ער שְׁפִילַט פָּאָלִיטִיק.

פֿאָטָעָר: (נויט צו צו די קינדער, באָפְּרָאָכֶת זַיִן אוֹז עס מאָכֶת
אוֹיף אָס אָוִין דָּרוֹק, וועצֶט זיך אָוּוֹק) הַיְמָט עַם די אַיְיָעַר זַוְילֵן
לָעֲרָנְעַן די הִינְעָר. אַיך טָאָר גַּאֲרְנִישָׁט, אַיד מַעֲנָט אַלְאַז. ווֹאָס
הַיְמָט עַם, — אַיך בֵּין שׁוֹן נִיטָּא? . . . אַ טַּאָטָע אַיז קִין טַאָטָע
נִיט . . . (קְרֻעְבִּצְט) דָּעַרְלָעַט צִוְּתָן . . . זָאָגַט מִיר גַּאֲרָאַיִן זַאָךְ:
צַיְּלָעַב אַיך נָאָךְ? אָן אוֹב אַיך לָעַב נָאָךְ, אַיז ווֹאָס בֵּין אַיך,
אַ טַּאָטָע צַיְּנִיט?

בעַרְטָעָר: דו בִּזְוֹט אַ טַּאָטָע, דו לָעַבְתָּ אָן זַוְעַט לְאָנְגָּן
לְעָבָן.

פֿאָטָעָר: ווֹאָס פָּאָר אַ טַּאָטָע בֵּין אַיך. אָוּ אַיך טָאָר
גַּאֲרְנִישָׁט זָאָגַן, גַּאֲרְנִישָׁט ווֹוִוֹן, לָעֲרָנְעַן? . . .
בעַרְטָעָר: ווֹעַר זָאָגַט עַס? דו מַעֲנָט אַלְאַז. אַבְּעָר נִיט
שְׁלָאָגָן אָוְנְדָן, נִיט בָּאַלְיְידִיקָן, נִיט דָּעַרְנִיזְעַיְיקָן אָוְנְדָן.
מוֹטָעָר: אוֹבָּאָס אָזוי אָזָן צַוְּוֹאָס אָזָן גַּעֲזָעַן די גַּעֲנָצָע
קְרִיגָּה, דָּעַר מְשֻׂגְעַנְעָר טַרְיִיךְ אַיְיָעָרָעָר?

בְּעִינִי: (נוֹט אַ קְרֻעְצָץ).
כָּאִים: ווֹאָס אָזָן דָּא צַוְּרִיךְ? מִיר האָבָן דָּאָךְ פֿאָדָעָר
דוֹנְגָּעָן. דָּעַר טַאָטָע אָוּן די מַאָטָע זַוְינְעַן דָּא אָוּן די קִינְדָּעָר זַיִן
נָעַן אוֹירָךְ, ווֹעַלְן מִיר אַיְצָט פָּאָרָה אַנְדָּלָעָן.

מְאַשְׁקָעָעָר: (נוֹט אַ פָּאָל אוֹוְפָּוּן דָּילְאָה טַאָטָע מַאָטָע לוֹרְפָּוּן צַוְּוֹת
מְאַשְׁקָעָעָר, נָעַמְעַן אָס אָוִיף די העַנְטָא אָוּן לְיִבְּנָה אָס אָוְפָּוּן בְּעַטְעָה).
מוֹטָעָר: (טְרָאָגְנְדִּיךְ מְאַשְׁקָעָעָר) אָוּי, זַיִן אַיז מִיר. נָוּ, אָוּן
אַיְצָטָעָר ווֹעַסְטוּ נָאָךְ אַלְעַז זַיִן אַיְנְגַּעַשְׁפָּאָרָט? זַיִן גַּיְעַן דָּאָךְ
נְעַבְעַר אָוִים פֿון הַוְּנָגָּעָר.

פֿאָטָעָר: (אוֹוּקְזְּנִיךְ זַיִן) נָוּ, קִינְדָּעָר, ווֹאָס ווֹילְט אַירָּאָר?
בָּאָנְגִּיעָע: די עַרְשָׁטָע פָּאָדָעָרָוָג אַיז, די נִיט בָּאַרְיְוְבָּאָרְקִיְּט

וועיד מישקא ווסקי

פון אלע טילן פון אונדזער קערפער.
בעני: (טיט א קראכץ) ניט שמייסן. האסטו געהרט, זוי
נאר עפער, שמייסן זוי.
פאטער: און איז מען גיט אמאל א פטעשל...
ברטרע: וועלן מיר פירן וויטער דעם סטרייך בייז זואז
נען איר ווועט זיך מער גיט פאצשן.
בעני: (טיט וווער א קראכץ).
פאטער: נו, גוט. איך וועל זיך מער צו איך גיט צו
דיזן.
כאים: און וואס זאנסטו, מאמע?
מווטער: איך וועל איך מער גיט קנייפן.
סאניע: די צוויטע פאדרונג איז, מיר מען זיך באז
וועגן מיט וועמען מיר ווילן.
פאטער: אפלע מיט דעם קרומן שלוימקען? אט דעם
שמידט ושוליקל?
כאים: אפלע מיט אים. וואס איז ער קיין מענטש גיט?
ער איז א מענטש גליך זוי אלע אנדערע.
רייזעלע: (וואויניך אויפן בויז) אוי, עס טוט מיר איזו
וועי עפער איגעוויניך . . .
כאים: נו, איך גיט נאך?
טאטעןמאמע: יען.
סאניע: איצט די דרייטע פאדרונג. מיר מען גיז
אויפ פאזראמלונגגען, פארטים, סימכעלען.
פאטער: אבער גיט שפער קומען אהיים.
כאייעלע: (כapps זיך פאזו קאָפַ) אוי, דער קאָפַ!
פאטער: אוואדע ניב איך נאך.
ברטרע: און דומאמע?
מווטער: געווים. און זאל שוין נעמען א סאָפַ צו דער
גאנצער פויניקונג.
סאניע: און איצט דער לעצטער פונקט. מיר מען לוי-
נען און שריבן אלע וואס מיר ווילן.
רייזעלע: מיר מען שריבן צעטעלעך וועמען מיר ווילן.

כאייעלע: און מיר מענן פון אלעמען קריינן צעטעלעך (מייט אומאל באפֿט זיך פֿאוֹרֶוּ קַאֲפּ). אוּ, דער קַאֲפּ! . . .

פאָטער: (רעישלאָן) נוּ גּוּט. אוּך גִּיב דָּאָס אוּיך נָאָך. נוּ, דערלעבעט ציוטן. די אַיִּיעַר זָאָלֵן לערנען די חִינְנָאָר. אוּיך זַעַן, אוּ מִיט הִינְטִיקָע קִינְדָּעָר וּוּסְמָטוּ גַּאֲרְנִישָׁת אַוִּיסְפִּירָן. גַּעַוּאָלָט אוּיך פִּירָן אַוִּיפּ דַּי אַלְטָע וּוּגַן. לערנען אוּיך, וּוּ מִין פָּטָעָר אָן מִין וַיַּדְעַ האָבָן מִין גַּעַלְעָרָנָט. גִּיטָּמִיט. סַחַט זַיך אַיִּיבָּרְגָּעָרִיסָן. נוּ, אוּזְ פַּאֲרְפָּאָלָן. סְאִינוּ נִיט אַונְדוּעָר צִוְּיט. יַעַנְעַ צִוְּיטָן וַיַּיְנָעַ אַוּעָק. סְזִיְּנָעַן גַּעַקְוָמָן אַנדְעָרָעָצִיְּטָן. אַנדְעָרָעָק קִינְדָּעָר. כִּיְוָעַל דָּאָך סִי וּוּ סִי נִיט אַוִּיסְפִּירָן. טָא זָאָל זַיְן וּוּ אוּיך וּוּלְטָן, וּוּ אוּיך פַּאֲדָעָרטָן.

סַאֲגִיעָה: אָן דָּו, מַאֲמָעָ?

מוּטָעָר: אוּך האָב שְׂוִין לאָנְגָן נַאֲכָנְגָעָבָן. נוּ, קִינְדָּעָר, קַוְמַט עַסְּן.

בָּעָרְטָעָה: מִיר נַיְעַן שְׂוִין. מִירָן בָּאָלָד קַוְמָעָן.

מוּטָעָר: אוּך גִּיְיָרְטָן דֻּעָם טִישָׁ.

(מוּטָעָר אוּן פָּאֲטָעָר גַּיְעָז אַרְיוֹסָטָן):

בָּעָרְטָעָה: (טְרִיאַט אַוִּיסָּט) בָּאַזְוּעָרְטָעָם, קַוְמַט אַרְיוֹן!

(זַיְיָ קַוְמָעָן אַלְעָץ אַרְיוֹן).

סַאֲגִיעָה: (עַנְטָפָעָרָת אַוִּיך נַיְגָעָרְקָע בְּלִיקָן פָּוּן די קִינְדָּעָר) זַיְיָ האָבָן נַאֲכָנְגָעָבָן אַלְעָ אַונְדוּעָרָעָ פַּאֲדָרְוָנוּגָעָן.

די קִינְדָּעָר: חָוֹרָאָ! חָוֹרָאָ!

די קִינְדָּעָר הִיבָּן אָוּ זַגְעָט אַפּוּיְיָעָט. זַיְיָ וּוּרָן אַרְיוֹנָגָעָן צִוְּיט אַיְן אַל טָאָזָן. עַס קַוְמָעָן אַרְיוֹן טָאָטָע מַחְמָעָן חַיְשָׁן אַיְן אַוְסְגָּנְשָׁוְרָיָה: קִינְדָּעָר, נִיטָּעָסָן! די קִינְדָּעָר שְׁלָעָפָן זַיְיָ אַרְיוֹן אַיְן טָאָזָן אוּן אַלְעָ צְזָמָחָנוּ, טָאַנְצָנְדִיקָה, פָּאַרְלָאָזָן די בִּינָע.

פָּאַרְהָאָנְגָן פָּאֲלָט לְאָנְגָזָם

